

Список літератури

Bezzubchenko O. Development of international trade in the context of global value chains transformation in the COVID-19 pandemic. *Visnik mariupol's'kogo deržavnogo unіversitetu. seriâ: ekonomika*. 2020. Vol. 10, no. 20. P. 82–90. URL: <https://doi.org/10.34079/2226-2822-2020-10-20-82-90> (дата звернення: 11.11.2023).

Дугінець Г. Глобальні ланцюги вартості : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 412 с.

URL: <https://knute.edu.ua/file/MjIxNw==/19724413cc699d6840ef8189cce9c236.pdf> (дата звернення: 25.11.2023).

Андрієвський А. Глобальні ланцюги створення вартості в умовах глобалізації: методологія аналізу та розвиток транснаціональних корпорацій. *Економіка України*. 2012. № 1. С. 64–80 (дата звернення 25.11.2023).

Булатова О.В. Сучасні тенденції розвитку міжнародних виробничих мереж / О. В. Булатова // *Економічний простір: зб. наук. пр.* – Дніпро, 2018. – №134. – С. 5–15.

URL: <https://mydisser.com/ru/catalog/view/45/760/519943.html> (дата звернення: 11.11.2023).

Миценко В. І. Цифрова трансформації глобальних ланцюгів створення вартості. *Економіка і організація управління*. 2023. № 2. С. 106–115. URL: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2023.2.10> (дата звернення: 11.11.2023).

УДК 364.48:330.3

Петрик Ірина,
доктор філософії в галузі соціальних та поведінкових наук,
старший викладач кафедри раціонального
природокористування та охорони навколишнього середовища,
Маріупольський державний університет
i.petryk@mu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-8429-5859>

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Соціальна інфраструктура відіграє ключову роль в соціально-економічному розвитку країни, адже не лише формує трудовий потенціал, а й підтримує його життєдіяльність, покращує рівень та якість життя населення. Нажаль, війна з РФ нанесла катастрофічні збитки соціальній інфраструктурі України, знищивши її в деяких областях більше ніж на 50% (табл. 1).

Дані, наведені в табл. 1, свідчать, що станом на червень 2023 року, зруйнована велика кількість об'єктів соціальної інфраструктури, зокрема, школи, лікарні, житло та дороги. З кожним днем руйнування об'єктів соціальної інфраструктури збільшуються, а весь нанесений збиток можна буде встановити лише після перемоги України. За даними офіційної статистики найбільша частка належить втратам житлового фонду, сума збитків оцінюється майже в 60 млрд. дол. Унаслідок бойових дій зруйновано (пошкоджено) 170 тис. об'єктів житлового фонду (найбільша частка з них – це приватні будинки у кількості 150 тис.; багатоквартирні будинки – у кількості 19,65 тис. та гуртожитки – 0,35 тис). Що ж стосується сфери освіти, то сума збитків, станом на червень 2023 року, оцінюється в 10 млрд. дол (сфера вищої освіти –

зруйновано чи пошкоджено 580 закладів, сфера середньої освіти – 1,5 тис. закладів; сфера дошкільної освіти – 1,1 тис. закладів). До руйнувань об’єктів соціальної інфраструктури можна також віднести: мости та переходи – пошкоджено 340 об’єктів; аеропорти – пошкоджено 18 об’єктів; автомобільні шляхи державного та місцевого значення, комунальні дороги – зруйновано 20 тис. км. Великих втрат було завдано і сфері охорони здоров’я, сума збитків в грошовому еквіваленті перевищує 3 млрд. дол (пошкоджено чи зруйновано 1220 медичних закладів).

Таблиця 1

Руйнування соціальної інфраструктури (станом на червень 2023 р.)

Школи (13,5%)	Лікарні (6%)	Житло (5,8%)	Дороги (14,1%)
Донецька область – 91%	Донецька область – 36%	Луганська область – 64%	Херсонська область – 79%
Луганська область – 63%	Миколаївська область – 21%	Донецька область – 33%	Запорізька область – 55%
Харківська область – 67%	Чернігівська область – 21%	Миколаївська область – 16%	Чернігівська область – 52%

*сформовано автором з використанням [1]

Ми вважаємо, що повоєнне відновлення соціальної інфраструктури є базовою умовою відбудови нашої держави, а також запорукою повернення людей в Україну. Так, згідно з дослідженнями, станом на кінець червня 2023 року, за кордоном через війну перебуває 5,6–6,7 млн. українців. Окрім цього варто враховувати також і внутрішню міграцію в Україні, яка через війну з РФ, склала 5,1 млн. чол.

Отже, в процесі відбудови соціальної інфраструктури необхідно враховувати кількість осіб, що мешкають та тій чи іншій території та кількість осіб, які повернуться після закінчення війни. Наразі ведеться багато дискусій стосовно недоцільності відбудови міст та селищ, які були повністю знищені, адже на їх розмінування та відновлення екологічного фону, а отже і створення комфортних умов для функціонування та розвитку, може знадобитись дуже багато років. Саме тому є нагальна потреба в розбудові соціальної інфраструктури в регіонах та містах, які не знаходились в зоні активних бойових дій з урахуванням попиту.

Таким чином, соціальна інфраструктура відіграє дуже важливу роль у повоєнному відновленні нашої держави, адже покликана задовольняти соціально-культурні, духовні та інтелектуальні потреби населення, забезпечувати нормальну життєдіяльність людини, підвищувати життєвий рівень громадян. Ми впевнені, що запорука розвитку економіки полягає в покращенні та відбудові саме соціальної інфраструктури, адже без неї неможливо налагодити виробничий процес в будь-якій галузі. Окрім цього варто пам’ятати, що ніякий сектор економіки не може функціонувати та створювати ВВП без участі людей, людей щасливих та вмотивованих.

Список літератури

Українське Незалежне Інформаційне Агентство Новин. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/eksperti-ocinili-zagalnu-sumu-zbitkiv-ukrajinskiy-infrastrukturi-12348918.html> (дата звернення: 13.11.2023).

Пігуль Н.Г. Соціальна інфраструктура: поняття та функції. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/58925/7/Pigul_functions1.pdf

Богун К.В. Роль соціальної інфраструктури у формуванні позитивного іміджу міста. Ефективна економіка. 2013. №3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1891>

УДК 314.74

Подунай Валерія,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки праці,
Маріупольський державний університет
v.podunai@mdu.in.ua
<https://orcid.org/0000-0002-6314-156X>

СУЧАСНІ ГЛОБАЛЬНІ ТРЕНДИ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ

Міжнародна міграція в сучасних умовах набула глобального характеру, охоплюючи більшість країн світу. При цьому головну роль у зростанні загальних масштабів міграційних переміщень відіграє трудова міграція. Збільшення масштабів і інтенсивності потоків робочої сили виступає системологічною передумовою потужних трансформацій у світовому трудоресурсному просторі, зумовлюючи формування системи міждержавних трудових комунікацій і закладаючи основи сучасної міграційної політики країн, що потребує ідентифікації новітніх чинників розвитку міжнародної міграції на сучасному етапі.

На сучасному етапі світогосподарського розвитку явище міжнародної міграції набуває все більшого масштабу, перетворюючись провідний важіль системи трудоресурсного забезпечення економіки.

Виклад основного матеріалу. Протягом останніх 50 років відбулося збільшення чисельності міжнародних мігрантів. У 2020 р. в країні, яка не є країною їх народження, проживали майже 281 млн. осіб і з цією цифрою погоджується Міжнародна організація міграції. Це приблизно на 128 млн. більше, ніж 30 роками раніше (у 1990 р. - 153 млн.) і більш ніж утричі більше за їхню чисельність у 1970 р.

Розподіл мігрантів за країнами призначення у розрізі груп країн за рівнем доходів свідчить про стійке та поступове зростання припливу мігрантів до країн з високим рівнем доходів (з 77,80 млн. осіб в 1990 р. до 175,81 млн. осіб в 2020 р.) (рис. 1), при збереженні стабільної кількості мігрантів до інших груп країн.

Переважає більшість людей живе в країні, де вони народилися. Вплив COVID-19 на світову популяцію міжнародних мігрантів досить складно оцінити. Проте, за наявними оцінками, COVID-19 міг скоротити зростання кількості міжнародних мігрантів приблизно на два мільйони осіб. Іншими словами, якби не COVID-19, чисельність міжнародних мігрантів у 2020 р. ймовірно, склала б близько 283 млн. осіб.

Більшість країн вказаних груп одночасно виступають і як країни походження, і як країни призначення мігрантів. Наприклад, серед країн з високим рівнем доходу Сполучене Королівство в 2022 р. стало приймаючою країною для приблизно 3,5 млн. іммігрантів, і одночасно країною походження для 4,7 млн. емігрантів. Серед країн з середнім рівнем доходу – Туреччина має велику діаспору економічних мігрантів у Європі (1,9 млн.) з загальної кількості 3,5 млн. емігрантів з країни, і у той же час приймає 3,4 млн. сирійських біженців та понад 2 млн. інших мігрантів. Серед країн з низьким рівнем доходу Нігерія є приймаючою